

Ekstraøvelser til det praktiske forløb

Blinde vinkler

Det kan være svært for skolepatruljen at sætte sig ind i, hvad de andre trafikanter kan se fra deres synsvinkel. Eleverne kan få en bedre forståelse for trafikanternes blinde vinkler, hvis de selv prøver at sidde i forskellige køretøjer.

Lad dem f.eks. sidde i både en personbil og en varebil/lastbil og placer dem forskellige steder omkring stedet, hvor de skal stå. På den måde erfarer de, hvor bilisterne kan have svært ved at se både skolepatruljen og de øvrige trafikanter omkring posten.

Hensigt

Skolepatruljen skal være opmærksom på følgende, når de skal bestemme andre trafikanters hensigt.

- Deres synsretning
- Øjenkontakt
- Køretøjets placering på vejen og hjulenes stilling
- Tegngivning
- Knallerter og motorcykler, der skal til at svinge, vil ofte lægge sig ned
- Alderen har betydning for ens færden i trafikken:
  - Små børn (under 5-6 år) mangler erfaring. Det betyder, at de har sværere ved at afstands- og fartbedømme de andre trafikanter. De er impulsive i deres reaktioner. Ser de f.eks. noget på den anden side af vejen, er deres opmærksomhed ofte kun rettet mod det, og de glemmer trafikken. Små børn er usikre i deres bevægelser og kan let snuble eller falde til fare for sig selv og andre.
  - Børn i flok kan være mere optaget af hinanden end trafikken. Og alle tror, at de andre har tjek på trafikken, når de krydser kørebanen.
  - De lidt ældre børn (6-10 år) er rimeligt gode til at forudse farer og kan godt krydse vejen, hvis forholdene er enkle og overskuelige. Men de bruger lang tid på at orientere sig. Og har de besluttet sig til at gå over, holder de sjældent øje med trafikken, mens de er på vej.
  - Børn på cykel skal både håndtere den øvrige trafik og samtidig beherske deres cykel.
  - Unge knallertkørere og bilister kræver også ekstra opmærksomhed. De har tit svært ved at afpasse farten efter forholdene. De overvurderer sig selv og undervurderer risikoen. De bevæger sig hurtigere, end de har været vant til, og de har ikke erfaring med at vurdere færdslen i det nye tempo.

- Ældre trafikanter er også en gruppe, som man skal være særlig opmærksom på. De kan opfatte og reagere langsomt, og kan have nedsat syn og hørelse. De kan være dårligt gående og bange for at falde. Derfor kan de som fodgængere være mindre opmærksomme på den øvrige trafik.
- Sammenholder man alderen med opmærksomheden, bevægelsesretningen og situationen som helhed, har man et rimeligt værktøj til at bedømme andres hensigter.

Hastighed

Det kan være svært at vurdere, hvor hurtigt en bil kører. Ikke desto mindre er det vigtigt at kunne, når skolepatruljen står ved vejen og skal bedømme, om der er så langt til den nærmeste trafikant, at det er muligt for denne at standse uden problemer. Denne vurderingsevne skal skolepatruljen benytte, når de skal give tegn til bilisten om at få lov til at sende elever over vejen.

Derfor er det vigtigt, at skolepatruljen øver sig i at vurdere fart og afstand. Og de kan fx forsøge at komme med nogle bud på, hvilke faktorer der har indflydelse på vurderingen. Det kan være køretøjets størrelse, udseende og motorlyd der påvirker vurderingen.

Sigtbarhed

Årstid

Lavtstående morgensol, tåge og dis samt regn, sne og is er alle sammen elementer, som en skolepatrulje skal være særdeles vågen overfor. En lavtstående morgensol kan være medvirkende til, at en trafikant i et køretøj kan overse en skolepatrulje, mens regn, sne og is nedsætter førernes udsyn, køretøjernes manøvreedygtighed og evne til at bremse.

Elementer som tåge og dis for ikke at glemme den mørke årstid nedsætter skolepatruljens synlighed.

Det er derfor vigtigt, at skolepatruljen også under disse forhold optræder forsigtigt på skolepatruljestederne samt altid anvender skolepatruljeudstyret korrekt.

Lys og mørke

Det er som regel først, når man selv begynder at køre bil, at man bliver bevidst om, hvor svært det er at se i fx tåge eller tussmørke. Forklar derfor eleverne om, at selv om det ser lyst ud, når de står i de halvmørke morgentimer, så kan det faktisk være ganske mørkt og svært for bilisten at se trafikanter uden lys på – som fx skolepatruljen og fodgængere.

Måske kender eleverne det, at de har været udenfor og egentlig følt, at det var lyst – når de så kommer indenfor, er det tydeligt, at det faktisk er mørkt udenfor. Men vores øjne kan vænne sig til henholdsvis meget lys og mørke – men det gør sig ikke gældende på samme måde for fx en bilist.

Udrykningskøretøjer

Det er vigtigt at tydeliggøre over for eleverne, at når der kommer køretøjer med udrykning, skal de med det samme træde tilbage på fortovet eller vejkanten og samtidig sørge for, at alle fodgængere når med dem ind. Står de inde på fortovet eller vejkanten skal de forblive der, indtil udrykningskøretøjet har passeret skolepatruljen.

Farlig opførsel

Skolepatruljen kan komme ud for, at der er trafikanter, som ignorerer skolepatruljen. Hvis der er tale om en grov forseelse, kan skolepatruljen tage bilistens nummer og give det videre til dig. Du kan så gå til politiet, hvis du skønner, at hændelsen er alvorlig. Det er meget forskelligt, hvordan man løser den slags sager rundt om i landet. Og du kan fx træffe en aftale med det lokale politi om det.

Vigtigst af alt er det, at skolepatruljen tages alvorligt: De skal vide, at der bliver gjort noget, og de skal have en tilbagemelding på, hvordan sagen ender. Mange sager kan løses med en enkelt telefonopringning til den trafikant, som har opført sig tåbeligt, andre ender med en anmeldelse.

Husk at minde dine elever om, at de skal forholde sig roligt og forsøge at undgå en konflikt. Som skolepatrulje har de kun lov til at holde skolens egne elever tilbage. De andre fodgængere må i princippet passere skolepatruljen, selv om de spærrer for fodgængerne. Eleverne kan dog stille og roligt forklare de utålmodige voksne eller ældre elever, at de er der for at hjælpe skolens mindste elever. Ved at træde ud på vejen uden at respektere skolepatruljen sender de et uheldigt signal til skolens yngste elever – de kunne jo finde på at følge efter.

Spørgsmål til refleksion

Du kan med fordel stille eleverne spørgsmål undervejs, fx:

- Hvad gør I, hvis der kommer en ambulance med udrykning?
- Hvad gør I, hvis der er en bilist, der kører uhensigtsmæssigt?
- Hvad gør I, hvis der, hvis en voksen fodgænger ikke respekterer jer?
- Hvad gør I, hvis en af skolens elever følger efter den voksne?
- Hvad betyder det, hvis I står og fjoller, tjekker mobilen eller snakker med deres klassekammerater?
- Trafikanterne skal vise hensyn til skolepatruljen, men hvordan kan I vise hensyn til trafikanterne?